

Motion till riksdagen

1988/89:Jo318

av Elisabet Franzén och Ragnhild Pohanka

(båda mp)

Ädellövskogarna

Då ädellövskogslagen behandlades och antogs 1984 framfördes en rad goda skäl för att särskilt skydda den här skogstypen:

- Naturhistoriska och kulturhistoriska skäl Den är vår mest artrika skogstyp, utgör underlag för forskning och är en viktig genbank
- Arealen är liten och hade minskat kraftigt
- Återväxten hotas av ekonomiska skäl
- Den motverkar försurning och påverkar jordmånen gynnsamt
- Flera trädarter är stormtåligena
- Träden är mindre utsatta för skogsdöd än tall och gran

Tråkigt nog kan man nu konstatera att lagen inte haft avsedd verkan när det gäller att effektivt skydda ädellövskogarna. Som exempel kan nämnas att länsstyrelsen i Hallands län under sommaren 1987 upptäckte att ett stort antal (10-15) olagliga avverkningsplaner av ädellövskog skett i en och samma kommun. I några fall hade skogsvårdsstyrelsen inte bara gett sitt tillstånd till avverkning, utan också delat ut 5:3-bidrag för att "skräpskogen" ersattes med gran. I ett tiotal fall hade markägarna och, enligt uppgift, ibland även skogsvårdsstyrelsen helt enkelt struntat i lagen. I samtliga dessa fall lades åtalet ner eftersom brotten preskriberats efter endast två år. Dessa exempel ger endast upphov till ett par förslag till förbättringar av lagen. Ersätt skogsvårdsstyrelsen som beslutande instans med länsstyrelsen och förläng preskriptionstiden till 15 år. Eftersom inventering görs endast vart tionde år, kan det komma att dröja nästan lika lång tid innan brott upptäcks. Det är därför som preskriptionstiden måste förlängas avsevärt.

Det ligger ett stort värde i att en så stor areal ädellövskog som möjligt bevaras. Definitionen av vad en ädellövskog är skall ha en ekologisk grund och inte en ekonomisk, som fallet kan sägas vara i dag. Definitionen måste vara enhetlig i hela landet för att förenkla tillämpningen av lagen. I dag tillämpas den olika i olika län.

Genom att skriva in beståndsavgränsningen i lagtexten skyddas hela beståndet av ädellövskog. Om ett bestånd är fem hektar stort och ägs av elva olika markägare, så kan en sådan ädellövskog i dag fällas och planteras med gran utan att något brott begåtts enligt lagen, eftersom varje markägare fäller en yta som understiger en halv hektar. Definitionen på bestånd bör ändras så att det skall bestå av minst 50 procent ädla lövträd på en yta av minst ett halvt hektar och att denna definition skall gälla för samtliga län. Med bestånd skall avses en grupp träd eller plantor, som har en enhetlig artsammansättning.

Beståndavgränsningar skall göras så att största möjliga areal ädellövskog uppnås.

Ett trädslag saknas bland de andra ädla träden. Det är klibbalen, som är ett naturligt inslag kring vattendrag i ädellövskogar. Den utgör där ett slutstadium av skogen. Den är ett naturligt slut av en ädellövskog och det är orimligt att då klassa den som blandskog. Klibbalen har dessutom ett mycket stort ekologiskt värde och den har en erosionsdämpande inverkan i dessa miljöer, som oftast har en lätteroderad jordart, vanligtvis lera.

En omarbetning av ädellövskogslagen behövs utan tvekan om den skall ge det skydd som var avsett från början.

Mot. 1988/89
Jo318

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi

1. att riksdagen beslutar om sådan ändring i ädellövskogslagen att preskriptionstiden för brott mot lagen ökas till 15 år,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att byta ut skogsvårdsstyrelserna mot länsstyrelserna som beslutande myndighet,
3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring i ädellövskogslagen att bestånden klart kan definieras enligt de kriterier som i motionen anförts,
4. att riksdagen beslutar om sådan ändring i ädellövskogslagen att klibbal skall räknas som ädellövträd, då den förekommer i anslutning till övrig ädellövskog längs med vattendrag.

Stockholm den 25 januari 1989

Elisabet Franzén (mp)

Ragnhild Pohanka (mp)

